Internet of Threats
“อินเทอร์เน็ต” ภัยคุกคามใกล้ตัว

น.ท.พิชิตพล ถนอมงาม

คงปฏิเสธไม่ได้ว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวันของทุกคน เรากำลังก้าวเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things) ซึ่งจะเปลี่ยนโลกเราให้ง่ายและสะดวกขึ้น และเทคโนโลยีที่อยู่ใกล้ตัวเรามากที่สุดในขณะนี้ก็คือ โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Phone) หรือโทรศัพท์มือถือนั่นเอง ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าคนรอบข้างหรือคนในสังคมแทบทุกคนล้วนมีโทรศัพท์มือถือและสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือได้ ไม่เว้นแม้แต่เด็กเล็ก ๆ ที่เพิ่งเริ่มรับรู้ได้ก็ถูกพ่อแม่เลี้ยงดูด้วยการเปิดคลิปการ์ตูนในยูทูปบนโทรศัพท์มือถือ จนกระทั่งถึงผู้เฒ่าผู้แก่จำนวนไม่น้อยที่ส่งภาพดอกไม้และคำทักทายสวัสดีรูปดอกไม้สีต่าง ๆ ตามวันผ่านแอพลิเคชั่นไลน์ในโทรศัพท์มือถือ จนอาจกล่าวได้ว่า โทรศัพท์มือถือเป็นเสมือนปัจจัยที่ ๕ อย่างแท้จริงของมนุษย์ในยุคนี้

อย่างไรก็ตาม ของทุกอย่างล้วนมีอย่างน้อย ๒ มุมมองเสมอ เมื่อมีดีก็ย่อมมีเสีย มีความสะดวกสบายย่อมต้องมีความเสี่ยงในการระวังป้องกันและรักษาความปลอดภัย โดยในยุคปัจจุบันที่มีการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ผ่านเทคโนโลยีและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกสบาย ก็ย่อมมีความเสี่ยงในการได้รับภัยคุกคามผ่านเข้ามาทางระบบอินเทอร์เน็ตได้ง่าย ๆ เช่นกัน ซึ่งภัยคุกคามต่าง ๆ เหล่านี้ ไม่เพียงแต่เป็นภัยคุกคามส่วนบุคคลเท่านั้น แต่ยังอาจส่งผลกระทบถึงความมั่นคงขององค์กร ตลอดจนถึงความมั่นคงของชาติได้เลยทีเดียว ซึ่งนับได้ว่าเป็นภัยคุกคามใกล้ตัวอย่างแท้จริง

ข้อมูลการใช้งานอินเทอร์เน็ตของคนไทย

“We Are Social” ดิจิทัลเอเยนซี่ และ **“Hootsuite”** ผู้ให้บริการระบบจัดการ Social Media และ Marketing Solutions ได้รวบรวมสถิติการใช้งานอินเทอร์เน็ตทั่วโลกในเดือน ม.ค.๖๑ พบว่า มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมากกว่า ๔,๐๐๐ ล้านคนทั่วโลก **โดยมีข้อมูลที่น่าสนใจในส่วนของประเทศไทย ดังนี้**

- ประเทศไทยมีประชากร ๖๙.๑๑ ล้านคน (๕๓ % อยู่ในเขตเมือง) แบ่งเป็นประชากรผู้หญิง ๕๑.๓ % และผู้ชาย ๔๘.๗ %
- มีผู้ใช้งานโทรศัพท์มือถือ สูงถึง ๙๓.๖๑ ล้านเลขหมาย มากกว่าจำนวนประชากรทั้งประเทศ
- มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ๕๗ ล้านคน
- มีผู้ใช้งาน Social Media มากถึง ๕๑ ล้านคน
- ในจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตทั้งหมด มีผู้ใช้ Social Media ผ่านโทรศัพท์มือถือ ๔๖ ล้านคน
- “ประเทศไทย” เป็นประเทศที่ใช้เวลาต่อวันอยู่กับอินเทอร์เน็ตมากที่สุดในโลก รวมทุกอุปกรณ์โดยเฉลี่ยอยู่ที่ ๙ ชั่วโมง ๓๘ นาทีต่อวัน
- ถ้าวัดเฉพาะการใช้งานอินเทอร์เน็ตบนสมาร์ทโฟน “ไทย” ยังคงเป็นประเทศที่ใช้เวลาท่องเน็ตต่อวันมากที่สุดในโลกเช่นกัน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ ๔ ชั่วโมง ๕๖ นาที
- คนไทยใช้เวลาในการเล่น Social Media โดยเฉลี่ย ๓ ชั่วโมง ๑๐ นาทีต่อวัน
- Facebook ยังคงเป็น Social Media ยอดนิยมอันดับ ๑ ของคนไทย รองลงมาได้แก่ YouTube, LINE, Facebook Messenger และ Instagram ตามลำดับ
- ยอดผู้ใช้งาน Facebook ในไทย อยู่ที่ ๕๑ ล้านคน แบ่งเป็นหญิง ๔๙ % และผู้ชาย ๕๑ %
- ผู้ใช้ Facebook ในไทย ๙๐ % เข้าใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือ

ประเภทของภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต

ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้น สามารถใช้งานผ่านคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือ ตลอดจนเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ ที่มีฟังก์ชันการเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตได้ โดยจากการศึกษาข้อมูล พบว่า อาจเกิดภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ตได้หลายประเภท ดังนี้

๑. ภัยคุกคามที่เกิดจากโปรแกรมมัลแวร์ (Malware Program) Malware ย่อมาจาก **Mal**icious Soft**ware** คือ โปรแกรมชนิดหนึ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อประสงค์ร้ายต่อคอมพิวเตอร์ ปัจจุบันได้ถูกแบ่งออกไปมากมายหลายชนิด แต่ชนิดที่เราอาจพบหรือได้ยินชื่อบ่อย ๆ ได้แก่

๑.๑ ไวรัสคอมพิวเตอร์ (Computer Virus) โปรแกรมชนิดนี้จะสามารถแพร่กระจายได้เหมือนกับเชื้อไวรัส โดยโปรแกรมนี้สามารถติดต่อจากไฟล์สู่ไฟล์ได้ ไม่ว่าจะเป็นจากในระบบเดียวกันหรือเคลื่อนย้ายข้ามระบบไปที่คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นผ่านการฝังตัวเองไปตามโปรแกรมต่าง ๆ ก็ได้ ซึ่งเมื่อผู้ใช้เปิดใช้งานโปรแกรมไวรัสก็จะทำงาน โดยไวรัสจะสามารถทำลายได้ทั้ง Hardware และ Software

๑.๒ เวิร์ม (Worms) เป็น Malware Program ชนิดหนึ่งที่มีคุณลักษณะพิเศษ คือ ไม่ต้องอาศัยตัวกลางในการแพร่กระจาย เนื่องจาก Worms สามารถจำลองตัวเองขึ้นมาได้ และมีความสามารถในการทำลายระบบคอมพิวเตอร์สูง ซึ่งหากยิ่งกระจายตัวเยอะเท่าไหร่ความสามารถในการทำลายก็เยอะขึ้นมากเท่านั้น

๑.๓ โทรจัน (Trojan Horse) เป็น Malware Program ที่ดูเหมือนจะไม่เป็นพิษเป็นภัยหรืออาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้เลยด้วยซ้ำ แต่ข้างในโปรแกรมจะแฝงส่วนที่เป็นอันตรายเอาไว้ ซึ่งหากผู้ใช้รันโปรแกรมขึ้นมาก็เสี่ยงต่อระบบถูกทำลายได้

๑.๔ สปายแวร์ (Spyware) เป็น Malware Program ที่ถูกเขียนมาเพื่อสอดส่องและเก็บข้อมูลการใช้งานของผู้ใช้ เช่น ข้อมูลส่วนตัว ที่อยู่ เบอร์โทร Email รวมถึงข้อมูลสำคัญเช่น รหัสผ่านหรือข้อมูลบัตรเครดิต เป็นต้น

๑.๕ แรนซัมแวร์ (Ransomeware) หรือโปรแกรมเรียกค่าไถ่ เป็น Malware ที่กำลังแพร่หลายมากในปัจจุบัน ถูกออกแบบมาเพื่อทำการเข้ารหัสข้อมูลของผู้ใช้งานหรือระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถได้ตามปกติ ซึ่งถ้าหากอยากถอดรหัสไฟล์นั้น ๆ ก็จะต้องจ่ายเงินให้กับแฮคเกอร์เพื่อทำการถอดรหัส โดยในปัจจุบัน Ransomeware ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cyber criminals) อันดับต้น ๆ ที่องค์กรต่าง ๆ มักจะพบเจอ

๒. ภัยคุกคามที่เกิดจากการหลอกลวงข้อมูล คือ การใช้ข้อมูลคนอื่น หรือข้อมูลที่เป็นเท็จเพื่อมาหลอกลวงหาผลประโยชน์ ได้แก่ ปลอม e-mail, ปลอมเว็บไซต์เพื่อหลอกลวงข้อมูล (Phishing) โดยหลอกให้เหยื่อกรอกข้อมูลสำคัญส่วนบุคคล แล้วนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียหายไปใช้หาประโยชน์ทางธุรกิจ หรือเพื่อประโยชน์อื่น ๆ ที่ผู้ก่อเหตุไม่ต้องรับผิดชอบ เช่น นำไปทำธุรกรรมทางการเงิน หรือดำเนินการต่าง ๆ ที่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่จะกระทำแบบออนไลน์เพราะไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวผู้ดำเนินการ ใช้เพียงหลักฐานข้อมูลส่วนตัวในการดำเนินการเท่านั้น การกระทำเหล่านี้ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งระดับบุคคลและองค์กรที่ถูกแอบอ้าง

๓. ภัยคุกคามจากข่าวลวงออนไลน์ ได้แก่ ข่าวลือ ข่าวลวง และการโฆษณาเกินจริง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายโดยตรงแก่บุคคลหรือองค์กรที่ถูกอ้างถึง หรือทำให้ผู้รับข่าวและส่งต่อข้อมูล (Forward, Share) ออกไปอาจตกเป็นเครื่องมือของผู้ไม่ประสงค์ดีที่สร้างข่าวลวงเพื่อมุ่งหวังในวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น การใช้ข่าวลวงเพื่อโจมตีให้ร้ายและสร้างความเสื่อมเสียต่อบุคคลหรือองค์กรใด ๆ การสร้างความตื่นตระหนกแก่สังคมเพื่อหวังผลทางการเมือง ตลอดจนการหลอกลวงเพื่อขายสินค้า หรือแสวงหาผลประโยชน์อื่น ๆ แก่ตนเอง เป็นต้น

๔. การระรานทางไซเบอร์ (Cyber Bully) เป็นการโจมตีมุ่งเป้าหมายไปที่ตัวบุคคลด้วยการสร้างความอับอาย การแฉข้อมูล การให้ร้าย การแบล็คเมล์ เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกเครียด หวาดกลัว วิตกกังวล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจิตใจจนอาจนำไปถึงการทำร้ายตัวเองได้

ผลกระทบจากภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต

จากภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ตดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น จะส่งผลกระทบต่อบุคคล และองค์กรได้อย่างมากมาย แต่ในที่นี้ขอแบ่งผลกระทบออกเป็น ๒ ส่วนหลัก ดังนี้

๑. ผลกระทบที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินของบุคคล หรือองค์กร ที่เกิดจากภัยคุกคามนั้น ๆ เข้ามากระทำทั้งทางตรงและทางอ้อม

๒. ผลกระทบที่เป็นนามธรรม ได้แก่ การถูกชี้นำหรือครอบงำทางความคิดโดยไม่รู้ตัวจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างมากของสังคมไทยในปัจจุบัน เพราะจากสถิติที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าสังคมออนไลน์มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อแนวคิดและการปฏิบัติตัวของคนในสังคมไทย ถือเป็นคลื่นใต้น้ำที่มองไม่เห็นแต่มีความรุนแรงจนไม่อาจมองข้ามได้

การระวังป้องกัน

๑. การป้องกันโปรแกรมมัลแวร์ ทำได้โดย

๑.๑ อัพเดทระบบปฏิบัติการ (Security Update)

๑.๒ ติดตั้งโปรแกรมต้านไวรัส (Anti Virus Software)

๑.๓ ตั้งรหัสผ่านให้ปลอดภัย

๑.๔ ไม่กดลิงค์ หรือดาวน์โหลดไฟล์ที่มีความเสี่ยง

๒. การป้องกันการหลอกลวงข้อมูล ทำได้โดย

๒.๑ มีสติ ไม่ปล่อยให้ความโลภเข้าครอบงำ

๒.๒ ตรวจสอบความถูกต้องก่อนให้ข้อมูลส่วนตัว

๓. การป้องกันข่าวลวงออนไลน์ ทำได้โดย

๓.๑ ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

๓.๒ ไม่ส่งต่อข้อมูล หรือแชร์ข้อมูลโดยยังไม่ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง

๔. การรับมือจากการระรานทางไซเบอร์ ทำได้โดย

๔.๑ ระงับอารมณ์ และไม่กระทำการตอบโต้ใด ๆ

๔.๒ ให้บล็อก คือยุติการสนทนาและรับข่าวสารจากบุคคลหรือแหล่งข้อมูลนั้น

๔.๓ ขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น ผู้ดูแลระบบ หรือ DSI เป็นต้น

๔.๔ รวบรวมหลักฐานเพื่อเอาผิดกับผู้สร้างความเสียหาย

จะเห็นได้ว่า ภัยคุกคามใกล้ตัวที่เกิดจากการใช้งานเทคโนโลยีเหล่านี้ สามารถป้องกันได้หากเรามีความระมัดระวังในการใช้งาน มีสติรู้ตัวและรู้เท่าทันในเทคโนโลยี ตลอดจนนำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปใช้ในทางที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ นอกจากนั้นยังมีอีกหนึ่งวิธีในการลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามเหล่านี้ นั่นคือ การลดเวลาในการอยู่กับสังคมก้มหน้าแล้วมาเพิ่มเวลาให้กับครอบครัว และคนรอบข้างให้มากขึ้น ก็จะช่วยทำให้สังคมเราน่าอยู่ขึ้นอีกด้วย

บรรณานุกรม

ภัยคุกคามจากเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๒. จาก https://www.youtube.com/watch?v=kdpTlaJoJbQ&t=10s

สถิติผู้ใช้ดิจิทัลทั่วโลก “ไทย” เสพติดเน็ตมากสุดในโลก “กรุงเทพ” เมืองผู้ใช้ Facebook สูงสุด. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๖๒. จาก https://www.brandbuffet.in.th/2018/02/global-and-thailand-digital-report-2018/

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. **ภัยคุกคามความมั่นคงทางไซเบอร์ในยุค Thailand 4.0** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๖๒. จาก https://www.nia.go.th/FILEROOM/CABFRM01/DRAWER01/GENERAL/DATA0037/00037246.PDF

Malware คืออะไร มีกี่ประเภท? [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๓ กันยายน ๒๕๖๒. จาก https://www.dtci.co.th/content/4865/malware-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3-%E0%B8%A1%E0%B8%B5%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%A0%E0%B8%97

Cyber Bullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และวิธีรับมือ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ ๕ กันยายน ๒๕๖๒. จาก https://www.parentsone.com/cyber-bullying/